

- MENDELU
- Provozně
- ekonomická
- fakulta

Ukázka PEF

2020

Konstrukce distanční formy předmětu

Konstrukce distanční formy předmětu

Tato ukázka je **pouhou ilustrací** jedné z mnoha možností, jak předmět konstruovat pro distanční formu. Není ani vyčerpávající, není ani univerzální a určitě není ani nařízená či vyžadovaná. O konstrukci distanční formy výuky rozhoduje výhradně garant předmětu na základě pokynů a doporučení vedoucího ústavu. Berte tedy, prosím, tuto ukázkou **pouze jenom jako ukázkou**.

- Začněte vymezením **tematického okruhu**, který chcete zpracovat
Typicky půjde o jednu přednášku a jedno související cvičení

Příklad: rovnováha spotřebitele

- Vyjasněte si, jaký je **vzdělávací účel a cíl tohoto tematického okruhu**

Na jaké otázky tematický okruh nabízí studentům odpovědi? Jaké problémy pokrývá? Ale také - na jaké problémy navazuje a která témata budou navazovat dále, a to nejen na vašem předmětu.

Příklad: proč a jak se spotřebitelé rozhodují? Jaká je role subjektivního faktoru? Jaká jsou vnější omezení? Jak se změny omezení promítnou do finálního rozhodnutí? K jakým důsledkům takové chování a rozhodování povede – např. v případě firem, trhu?

Navazuje na: vzácnost, funkce a podobu hospodářského mechanismu, tržní rovnováhu

Navazuje na něj: omezení firemního rozhodování, efektivnost alokace zdrojů, tržní selhání

Předcházející předmět – žádný; pokračující předměty – např. podniková ekonomika, marketing...

- Ujasněte si, jaká je **důležitost tématu** ve vztahu k předmětu i ve vztahu k programu/oboru

Bude téma podstatné pro řešení problémů na předmětu? Na programu? Bude se s ním dále pracovat? Bude nadále rozvíjeno v dalších předmětech, které přispívají k naplnění profilu absolventa?

Pozor: je jasné, že všichni všechno považujeme za zásadní, ale je třeba se skutečně zamyslet nad tím, zda každý jeden detail je skutečně zásadní. Většina detailů totiž spíše plní roli rozpracování okrajových věcí, ilustrací, ukázek atp. Naopak to podstatné se v záplavě informací studentům ztratí. My jsme schopni rozlišit podstatné od nepodstatného – studenti toho schopni napoprvé nejsou. Budou považovat vše, co jim představíte, za srovnatelné a tedy důležité.

Tip: nebojte se důležitost nebo aktuálnost tématu podložit odborným vědeckým článkem - třeba i svým.

- Sestavte si **základní body**, které prostě musí zaznít

Typicky půjde o logickou posloupnost. Kauzalitu jevů (a jejich interpretací), které na sebe navazují.

Příklad: potřeba a užitek, zákon klesajícího mezního užitku (a jeho grafická reprezentace), vnější omezení, sebezámerná a maximalizace užitku, individuální poptávka (= zavedení nástrojů) – změny a důsledky (= práce s nástroji pro ilustraci vlivů a reakcí)

Tip: pokud máte základních bodů více než 5/6, pak už nejde o základní body, ale již vám tam vnikají nějaké detaily.

- Nechte si myšlenky nad tématem chvíli uležet. Pak se vraťte k těmto krokům a začněte **škrtat**.
Osekejte téma na to, co je skutečně zásadní a podstatné – na tom pak budete stavět.
- **Nyní jste připraveni** začít konstruovat oporu pro distanční vzdělávání

Postup konstrukce podmínek a tvorba podkladů

1. Určete nejdříve **rozsah a rozložení** samostudia

Dbejte na základní didaktické rozdělení na **pasivní** (čtení, sledování) a **aktivní** (vyplňování, počítání, kreslení...) práci. Druhé bez prvního nelze, ale jenom prvním se nic nenaučí – snad kromě memorování.

Příklad: řekněme, že student by měl strávit 5 hodin nad daným tématem. 2 hodiny chceme, aby věnoval pasivní práci s informacemi. 3 hodiny pak budeme požadovat na aktivní práci.

Pozor: 5 hodin se zdá málo, ale nezapomínejte, že studenti mají i další předměty, závěrečné práce, musí se postarat o sebe, o rodinu a – **jsou doma**, takže víme, že samovzdělávání soutěží o pozornost s televizí, počítačem, sportem atp. Pokud zadáte rozsah, který se studentovi bude zdát nerealizovatelný, nebude vašemu zadání věnovat pozornost - i na naše studenty jednoduchá mezní kalkulace platí.

2. **Budete tvořit v zásadě 3 dokumenty** – (1) zadání pasivní práce, (2) arch se vzorovým řešením a (3) cvičení

• **zadání pasivní práce**

Jde o soupis učebních zdrojů, které musí být přesně vymezené, studentům dostupné a srozumitelné.

Špatný příklad: vymezení á la "nastudujte si kapitolu 4" nebo "tady máte prezentaci z přednášky".

Příklad: nastudujte si kapitolu 4. Věnujte pozornost zejména podkapitole 4.2–4.4. Doporučte studentům, ať si např. graf 4.5 překreslí rukou cvičně na papír při čtení učebního textu. Doplníte o body, které si student musí po nakreslení zkontrolovat, že má správně (např. "Nekříží se vám indifferenční křivky?"). K podstatným aspektům poskytněte třeba odkaz na zajímavé čtení na internetu; na projev daného problému v realitě.

Studenti ale nejvíce ocení doplňující videa jako např.: <https://www.youtube.com/watch?v=WFykae1NIPY>
Nezapomeňte ale ani upozornit na aspekty, ve kterých studenti nejčastěji chybují - upozorněte je na zdroje nejčastějších chyb.

Pozor: dodržte časový limit, který jste si dali (viz výše).

• **vzorová řešení**

Není třeba řešit vzorově vše – méně je vždy více. Nejlepší je jeden dva vzorově vyřešené příklady nebo úkoly s detailním popisem kroků, úvah, nástrojů.

Tip: využijte častých odkazů na konkrétní strany, definice, grafy v zadaném učebním zdroji. Odkazujte se na konkrétní minuty v poskytnutých videích. Posílíte ve studentech pocit, že ze zadaných zdrojů jsou schopni sami úkoly vyřešit.

• **cvičebnice**

Jde o soubor příkladů nahlížejících na základní body (viz výše) z **několika** úhlů pohledu - křížově ověřujte stejný bod napříč cvičebnicí.

Příklad: na stejnou věc se dá zeptat několikrát jinak:

Vysvětlující otázka: *Hilda si na trhu kupuje kopr. Prodavačce si řekne o 6 natí. Ta z košíku vytáhne natí 8 a zeptá se, zda to tak může nechat. Co Hilda odpoví? Proč?*

Aplikační otázka: *Linda dělá na svatbě družičku. Na hostině snědla za celý večer 12 kousků dortu. Zakreslete její individuální poptávku v kardinalistickém pojetí a nezapomeňte vyznačit rovnováhu.*

Početní otázka: *Jorgen nakupuje daný statek za cenu 38,-. Určete jeho rovnováhu. Doplníte do tabulky přebytek spotřebitele plynoucí ze spotřeby konkrétní jednotky, když je spotřebitel v rovnováze. Do posledního sloupce tabulky doplňte celkový užitek a celkový přebytek spotřebitele v rovnováze.*

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	v E
MU	70	55	44	40	37	35	
CS							

Grafická otázka: Gerta si na svém statku plánuje výdaje na další měsíc. Říká si, že když by byla cena tulipánů dva zlaté za jeden, koupila by si 12 tulipánů. Kdyby však byla cena vyšší, řekněme 4 zlaté, pak by koupila jen 5 tulipánů. Zakreslete situaci do grafu.

Testová otázka: Rovnováha spotřebitele znamená, že spotřebitel:

- a) dosáhl plného uspokojení všech potřeb
- b) dosáhl plného uspokojení alespoň jedné potřeby
- c) maximalizoval užitek při daných důchodových omezeních
- d) nemohl za daných podmínek zvolit lepší kombinaci spotřeby
- e) ví, které statky bude v budoucím období preferovat

Rozhodovací otázka: Spotřebitel spotřebuje další jednotku statku, pokud platí, že $MU < P$.

Doplňovací otázka: Ernst má rád pivo. Už jich dnes večer vypil pět. Dá si i šesté, pokud _____ z _____ jednotky spotřeby bude _____ než _____.

Otázka na porozumění: Přečtěte si následující úryvek od W. S. Jevonse (1835-1882): "Pleasure and pain are undoubtedly the ultimate objects of the Calculus of Economics. To satisfy our wants to the utmost with the least effort to procure the greatest amount of what is desirable at the expense of the least that is undesirable in other words, to maximise pleasure, is the problem of Economics."

Dle Jevonse je cílem člověka:

- i) získat užitek
- ii) utratit co nejvíce
- iii) maximalizovat užitek
- iv) vybalancovat užitek a neužitek subjektivně nejlepším způsobem

Všechny otázky zjišťují pochopení jednoho a toho samého bodu.

Tip: neřaďte otázky ve cvičebnici podle základních bodů, ale podle typů. Student si tak neuvědomí hned, že se ho ptáte na to samé – křížově ověřujete pochopení.

Tip: uveďte cvičebnici seznamem odborných termínů a zadejte studentům doplnění jejich definic. Pochopí jejich obsah před tím, než přistoupí k řešení cvičebnice a konkrétních příkladů.

3. Donuďte studenty průběžně pracovat – zabraňte jim v "rolování" studia

Rozdělte průběžné povinnosti do **malých ale frekventovaných částí**. Jednak se student neunaví a nevyčerpá tak rychle a jednak zvýšíte pravděpodobnost přenosu z krátkodobé do dlouhodobé paměti.

Příklad: připravte si malou sadu otázek na procvičení pomocí **eTestu**. Zveřejněte ji studentům po zadání pasivní práce. Nechte je ověřit si základní elementy ze zadaných zdrojů.

Dále převedte všechny příklady ze cvičebnice, které jdou, do sady cvičení ve formě **eTestu**. Studenti si cvičebnici doma vyhotoví. V UIS vyplní a UIS ji i automaticky vyhodnotí. Ušetříte si kopec práce se zdoluhavým hodnocením oskenovaných odpovědí studentů v odevzdáárně.

Body z jednotlivých cvičebnic studentům např. sčítejte a následně **přepočítejte na aktivitu** pomocí percentilu. Toto je dostatečně motivuje k tomu, aby se průběžně připravovali.

Zveřejněte řešení cvičebnice až po uzavření a sesbírání bodů v **eTestu**. Tímto si zajistíte, že nesbírají body skutečně "zadarmo". **Motivujte, nenuťte.**

4. Nebojte se průběžně testovat studenty

Předepište jim průběžný distanční test (nebo dva i tři) pokrývající několik tematických celků. Vyhodnocený průběžný distanční test jim započítejte do výsledného hodnocení. Při správně položených "přemýšlečích" otázkách se nemusíte bát opisování ani nápověd – prostě buď chápou nebo ne.

Tip: nebuďte ale přísní nebo nároční a nevymýšlejte příliš překombinované otázky – někteří studenti sice budou podvádět, ale těm ani učebnice ani "přítel na telefonu" u dobře formulovaných otázek nepomohou (zejména u aplikačních otázek).

Tip: pokud si nejste jisti se správným nastavením obtížnosti, zveřejněte jim vzorový test na vyzkoušení. Studenti to určitě ocení a vy si můžete kalibrovat obtížnost dle vašich představ a požadavků.

5. Komunikujte se studenty

Průběžná komunikace je zásadní – student by neměl dostat pocit, že je v tom sám. Své negativní pocity obrátí proti vám.

Tip: založte předmětový tým v [MS Teams](#) ([tipy k MS Teams](#)), kde se studenti mohou ptát. Motivujte ostatní studenty k odpovědím udělováním bodů za první správnou odpověď nebo řešení. Následnou diskusi **jen usměřňujte, moderujte** – ušetříte si spoustu práce a studenty namotivujete k aktivitě na předmětu.

Špatný příklad: umožnění dotazů po emailu. Email není komunikační nástroj, na který je mladá generace zvyklá = mnoho se jich nezeptá. Budou se vám množit identické dotazy, na které budete muset opakovaně odpovídat. Navíc si zaplevelíte emailovou schránku. Tento způsob komunikace vás může zbytečně zavalit prací.

6. A to nejhlavnější – **delegujte svou práci**

Rozdělte si na předmětu činnosti. Ať se každý věnuje tomu, v čem má komparativní výhodu:

- garant, profesor nebo docent ať určuje základní parametry, typy otázek, vymezení tematických okruhů, základních bodů, kontroluje a schvaluje;
- cvičící ať hledají videa, sestavují cvičebnici, chystají její vzorové řešení a vymýšlí konkrétní vzorové otázky;
- doktorandi a stipendisté typizované otázky mohou duplikovat na další variace, ať máte dostatečně velké testbanky.

To nejhorší, co můžete udělat, je chtít dělat všechno. Takto se velmi brzy vyčerpáte.